

Polacy w obliczu wojny na Ukrainie

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od wybuchu wojny na Ukrainie pod koniec lutego regularnie stawiamy Polakom pytania dotyczące tego konfliktu – w czerwcowym badaniu zrobiliśmy to ponownie¹. W przeciągu miesiąca, jaki upłynął od poprzedniego pomiaru, rosyjska ofensywa skupiała się na wschodzie Ukrainy, gdzie toczą się wciąż ciężkie walki. Jednocześnie szybko ewoluowała sytuacja międzynarodowa – Szwecja i Finlandia złożyły wnioski o przystąpienie do NATO, Unia Europejska ogłosiła szósty pakiet sankcji, które m.in. znacząco ograniczą import rosyjskiej ropy do krajów wspólnoty, a polski prezydent jako pierwsza głowa obcego państwa od wybuchu wojny wygłosił przemówienie w parlamencie w Kijowie. W tym czasie do Polski napływali wciąż uchodźcy z terenów objętych konfliktem – kiedy kończyliśmy nasze badanie, Straż Graniczna informowała o niemal 4 milionach odpraw z Ukrainy do Polski od początku wojny². W tych szybko zmieniających się warunkach postanowiliśmy zapytać ankietowanych o ich poczucie zagrożenia tym konfliktem, o kwestie związane z pomocą ukraińskim uchodźcom, a także o potencjalne scenariusze rozwoju sytuacji.

POSTRZEGANE ZAGROŻENIE

Choć od przełomu lutego i marca większość Polaków uważała, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu ich kraju, poczucie to stopniowo słabło. Obecnie mamy do czynienia z łagodnym przełamaniem tej tendencji – odsetek badanych przekonanych o istnieniu zagrożenia dla Polski wzrósł o 4 punkty procentowe w stosunku do poprzedniego miesiąca i wynosi obecnie 77% (wobec 73% w maju). Przy tym wciąż jest to odsetek znacząco niższy niż na początku rosyjskiej inwazji, kiedy wynosił on 85%.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (386) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

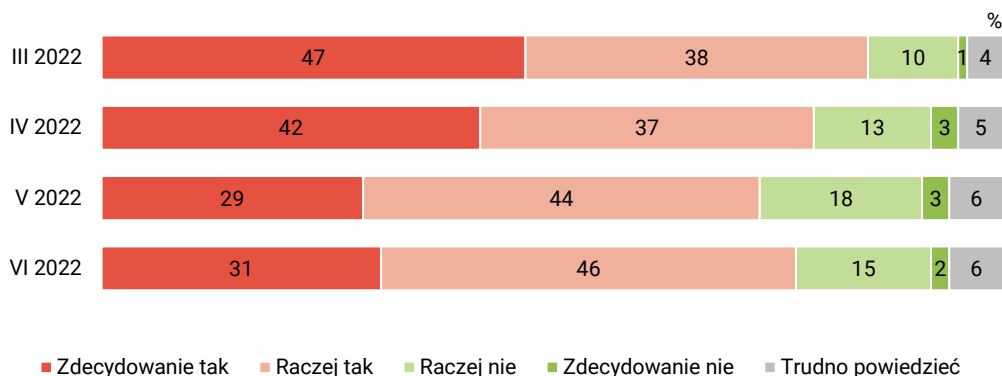
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 30 maja do 9 czerwca 2022 roku na próbie liczącej 1050 osób (w tym: 61,6% metodą CAPI, 23,1% – CATI i 15,2% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Dane Straży Granicznej z 9 czerwca 2022 r.

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

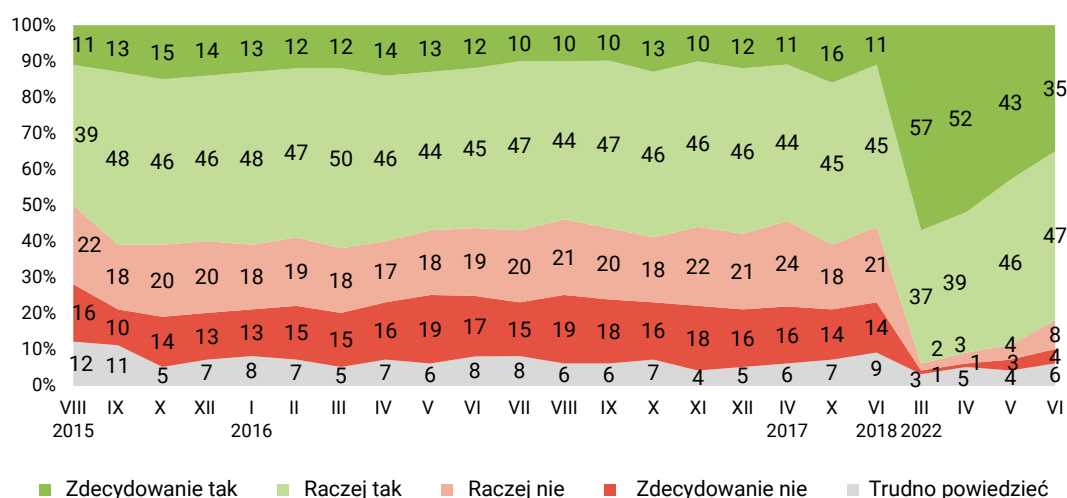

Odsetki osób dostrzegających w sytuacji na Ukrainie niebezpieczeństwo dla Polski nie różnią się znacząco w poszczególnych grupach socjodemograficznych, chociaż – podobnie jak przy poprzednich pomiarach – są one niższe wśród ludzi młodych (67% w przedziale 18–24 lata wobec 84% wśród najstarszych badanych). Nieco rzadziej zagrożenie dostrzegają też zwolennicy lewicy (74% wobec 84% sympatyków prawicy) – zob. tabelę aneksową 1.

POMOC DLA UKRAINY

Chociaż nadal zdecydowana większość Polaków (82%) popiera przyjmowanie przez nasz kraj uchodźców z Ukrainy, to obecny wynik wpisuje się w tendencję spadkową, którą obserwujemy od kwietnia. Na przełomie lutego i marca odsetek ten wynosił 94%, miesiąc później spadł do 91%, następnie do 89%, a teraz do 82%. Obecny 7-punktowy spadek jest wyraźniejszy niż poprzednie i towarzyszy mu 5-punktowy wzrost odsetka przeciwników przyjmowania uchodźców – obecnie to już co ósmy badany (12%). Przy tym wyniki te są wciąż dalekie od danych sprzed wybuchu wojny, kiedy odsetek przeciwników utrzymywał się w przedziale 28%–40%.

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

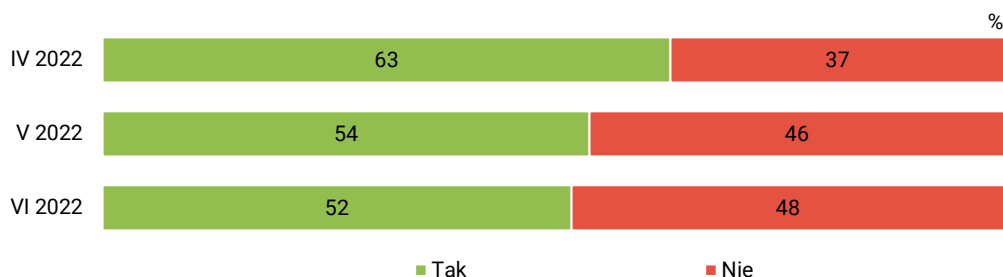

Do czerwca 2018 roku pytanie brzmiało: „W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?”

Przyjmowaniu ukraińskich uchodźców rzadziej przychylni są badani pochodzący z mniejszych miejscowości (78% mieszkańców wsi wobec 92% mieszkańców największych miast), gorzej wykształceni (78% badanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 89% z wykształceniem wyższym), a także osoby uzyskujące niższe dochody na osobę w gospodarstwie domowym (71% z dochodami *per capita* do 1499 zł wobec 94% z dochodami wynoszącymi 4000 zł lub więcej). Spośród grup społeczno-zawodowych ponadprzeciętnie niskim odsetkiem zwolenników przyjmowania uchodźców wyróżniają się przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani (63%), robotnicy wykwalifikowani (70%), a także pracownicy usług (75%) – warto zauważyć, że są to grupy, które mogą mieć poczucie, że napływ uchodźców z Ukrainy zagrozi ich pozycji zawodowej (zob. tabelę aneksową 2).

Po dość wyraźnym spadku w ubiegłym miesiącu odsetek Polaków deklarujących, że oni sami lub osoby z ich gospodarstwa domowego pomagają uchodźcom z Ukrainy, pozostaje względnie stabilny – obecnie jest to mniej więcej połowa Polaków (52% wobec 54% miesiąc temu).

RYS. 3. Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?

Niesienie pomocy Ukraińcom ponadprzeciętnie często deklarują mieszkańcy większych miejscowości (64% w największych miastach wobec 47% w najmniejszych), osoby lepiej wykształcone (67% respondentów z wykształceniem wyższym wobec 37% osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), badani lepiej oceniający swoją sytuację materialną (60% oceniających ją jako dobrą wobec 35% uważających ją za złą) oraz częściej uczestniczący w praktykach religijnych (72% badanych praktykujących kilka razy w tygodniu wobec 48% wcale niepraktykujących) – zob. tabelę aneksową 3. Znaczenie ma tutaj również stopień zainteresowania polityką – im jest on wyższy, tym częściej badani deklarują udzielanie pomocy uchodźcom (73% wśród osób deklarujących bardzo duże zainteresowanie polityką wobec 40% wśród zupełnie nią niezainteresowanych) – zob. tabelę 1.

TABELA 1

Jak określił(a)by Pan(i) swoje zainteresowanie polityką? Czy jest ono:	Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?	
	Tak	Nie
	w procentach	
bardzo duże	73	27
duże	61	39
średnie	51	49
nikłe	51	49
żadne	40	60

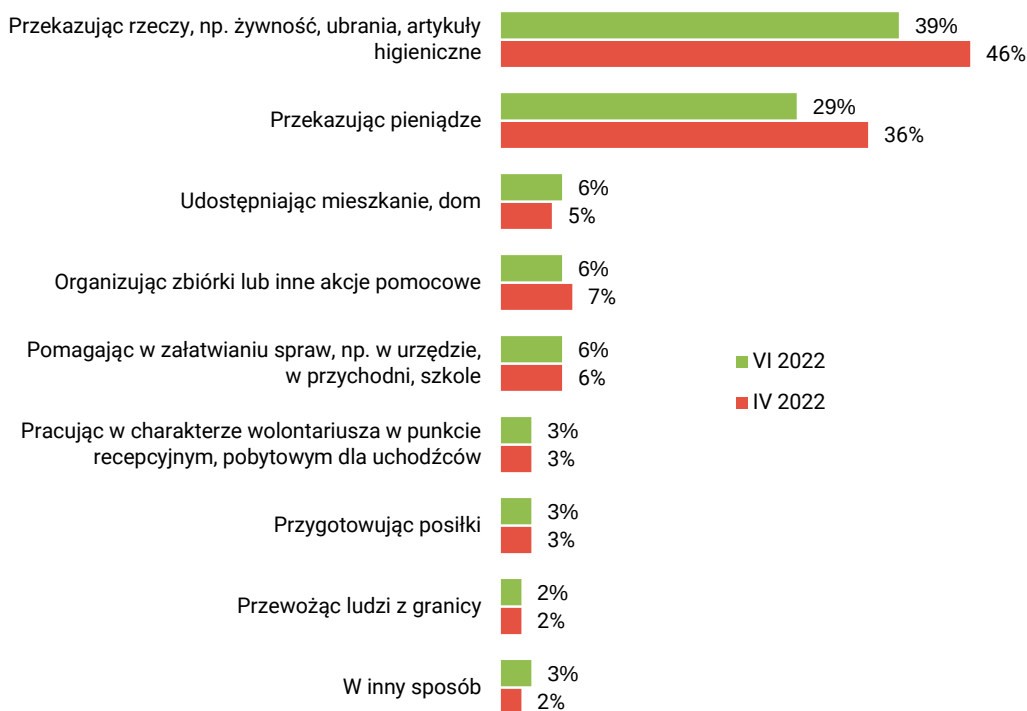
Przy obecnym pomiarze postanowiliśmy pogłębić to zagadnienie i zapytać badanych deklarujących niesienie pomocy o konkretne formy, jakie ono przybiera. Najpopularniejszą formą udzielania pomocy okazało się przekazywanie uchodźcom rzeczy, takich jak żywność, ubrania czy artykuły higieniczne (76%, co daje 39% ogółu badanych). W dalszej kolejności wymieniano przekazywanie pieniędzy (57%, czyli 29% ogółu), udostępnianie mieszkania lub domu (12%, czyli 6% ogółu), organizację zbiórek oraz innych akcji pomocowych (12%, czyli 6% ogółu) czy pomoc w załatwianiu różnych spraw w urzędzie, przychodni albo szkole (11%, czyli 6% ogółu). Odsetki wskazań na pozostałe formy pomocy wymienione w naszym kwestionariuszu nie przekraczały 10%.

RYS. 4. W jaki sposób Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego pomaga uchodźcom z Ukrainy? Proszę wskazać wszystkie formy udzielanej pomocy.

O konkretne formy udzielanej pomocy pytaliśmy też badanych w kwietniu, kiedy odsetek pomagających był wyższy (63% wobec 52% obecnie). Jeśli porównamy odsetki z tych dwóch pomiarów na poziomie ogółu, okaże się, że choć w deklaracjach udzielania niemal wszystkich form pomocy nastąpiły spadki, to dwa miesiące temu – podobnie jak obecnie – największą popularnością cieszyło się przekazywanie rzeczy (46% wobec 39% obecnie) oraz pieniędzy (36% wobec 29% obecnie). Trzecią pozycję zajmowało wówczas organizowanie zbiórek i innych akcji pomocowych (7% wobec 6% obecnie), ale udostępnianie mieszkania lub domu plasowało się tuż za nim (5% wobec 6% obecnie).

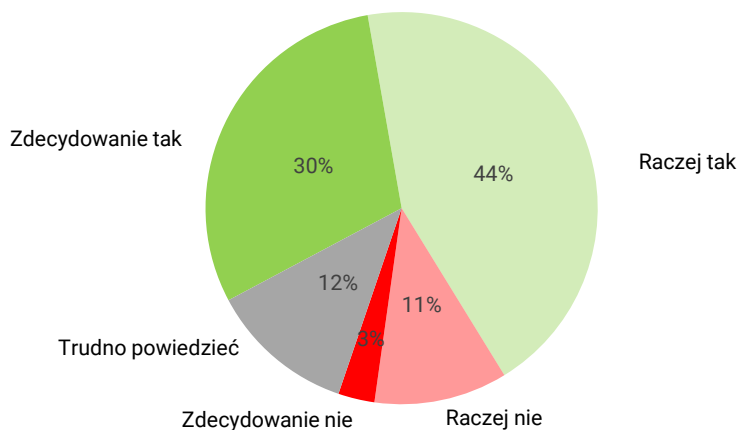
RYS. 5. W jaki sposób Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego pomaga uchodźcom z Ukrainy? Proszę wskazać wszystkie formy udzielanej pomocy. (Porównanie odsetków ogółu respondentów)

SCENARIUSZE ROZWOJU SYTUACJI

Poza poczuciem zagrożenia wojną oraz kwestiami dotyczącymi pomocy ukraińskim uchodźcom interesowały nas również przewidywania, obawy i nadzieje, jakie Polacy wiążą z rozwojem obecnej sytuacji. W związku z tym, że od wybuchu wojny Polska ściśle współpracuje z Ukrainą, nie tylko przyjmując setki tysięcy uchodźców, ale też wysyłając na front uzbrojenie czy walcząc o wspólne interesy na arenie międzynarodowej, coraz częściej pojawiają się głosy, że wojna może przyczynić się do trwałego zbliżenia między naszymi narodami. Podczas majowej wizyty Andrzeja Dudy w Kijowie wspominał o tym zarówno nasz prezydent, jak i prezydent Ukrainy – Wołodymyr Zełenski. Z tego powodu postanowiliśmy zapytać respondentów, czy ściślejsza współpraca polityczno-ekonomiczna między Polską a Ukrainą po zakończeniu wojny wydawałaby im się pożądana. Trzech na czterech badanych odpowiedziało twierdząco (74%), w tym aż 30% wybrało odpowiedź „zdecydowanie tak”. Przeciwnych takiemu scenariuszowi było 14% ankietowanych, z czego tylko 3% wyraziło zdecydowany sprzeciw.

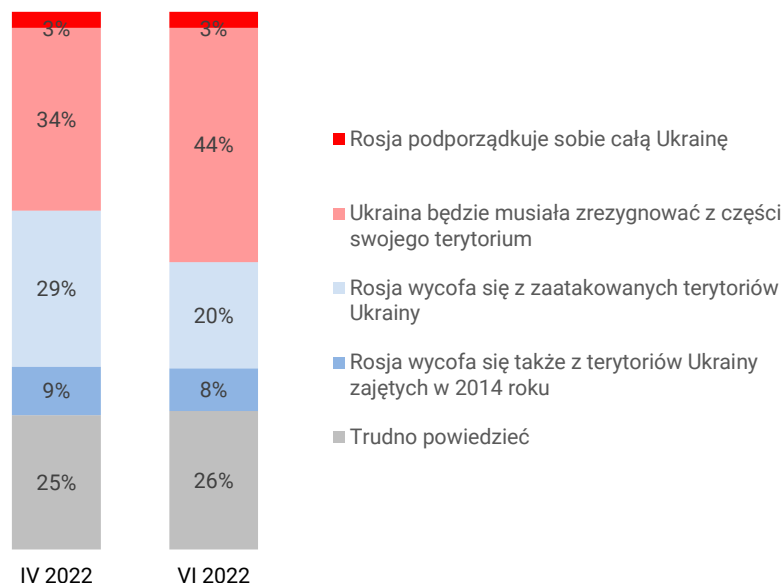
RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna po wojnie nawiązać ściślejszą współpracę polityczno-ekonomiczną z Ukrainą, niż to miało miejsce przed wojną?

Zróżnicowania socjodemograficzne nie są w tym przypadku wyraźne, chociaż można zauważyć, że ściślejszą współpracę z Ukrainą po wojnie częściej popierają mężczyźni niż kobiety (79% wobec 69%), osoby starsze (80% wśród badanych w wieku 65 lat i więcej wobec 62% w wieku 25–34 lata), lepiej oceniające swoje warunki materialne (76% wśród oceniających je jako dobre wobec 62% wśród oceniających je jako złe), a także posiadające poglądy prawicowe (83% wobec 76% zwolenników lewicy) – zob. tabelę aneksową 5.

Naszych badanych zapytaliśmy również o to, jak – ich zdaniem – zakończy się wojna. O ile jeszcze w kwietniu, kiedy stawialiśmy to pytanie po raz pierwszy, prognozy pomyślne dla Ukrainy nieco przeważały nad niepomyślnymi, obecnie Polacy stali się bardziej pesymistyczni – aż 44% z nich (wobec 34% w kwietniu) uważa, że Ukraina będzie musiała zrezygnować z części swojego terytorium na rzecz Rosji, choć tylko 3% (tak samo jak w kwietniu) sądzi, że Rosja podporządkuje sobie całą Ukrainę. Co piąty Polak (20% wobec 29% w kwietniu) uważa, że Rosja wycofa się z zaatakowanych terytoriów, a co dwunasty (8% wobec 9% w kwietniu), że wycofa się również z terenów zajętych w 2014 roku.

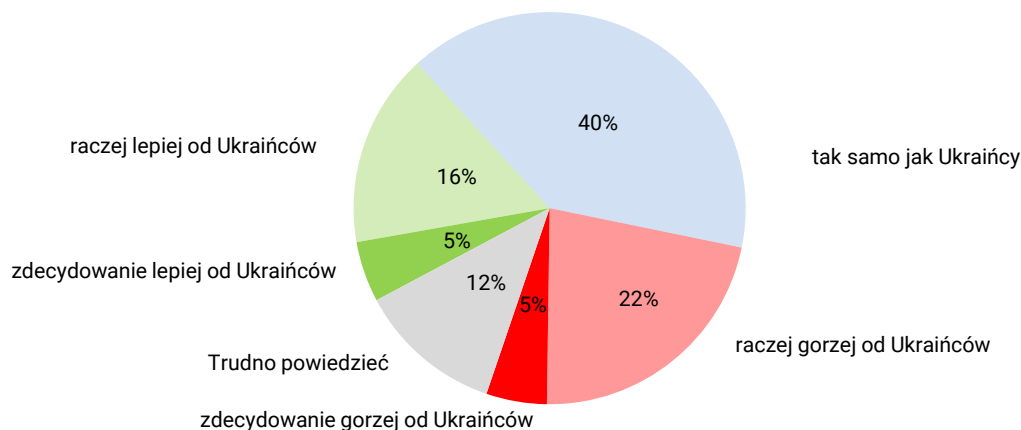
RYS. 7. Jak Pan(i) sądzi, jak zakończy się wojna?

Przekonanie, że Ukraina będzie musiała zrezygnować z części swojego terytorium ponadprzeciętnie często podzielają młodszy badani (52% w grupie wiekowej 18–24 lata wobec 30% wśród osób w wieku 65 lat i więcej), lepiej wykształceni (59% z wykształceniem wyższym wobec 29% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), a także wyznający poglądy lewicowe (51% wobec 42% zwolenników prawicy) – zob. tabelę aneksową 6.

Na koniec postaviliśmy badanym jeszcze jedno pytanie, które w różnych formach przewija się w debacie publicznej: czy w hipotetycznym scenariuszu, w którym to nasz kraj znalazłby się w podobnej sytuacji co dzisiejsza Ukraina, Polacy broniliby się tak samo jak Ukraińcy? Opinie Polaków okazały się dość podzielone. Dominowało przekonanie, że bronilibyśmy się tak samo (40%), poza tym 27% badanych uznało, że bronilibyśmy się gorzej, a 21%, że lepiej. Natomiast 12% nie miało na ten temat zdania.

RYS. 8. Czy, Pana(i) zdaniem, gdyby Polska znalazła się obecnie w podobnej sytuacji co Ukraina, Polacy broniliby się:

Przekonanie, że Polacy broniliby się lepiej od Ukraińców, występowało częściej wśród mężczyzn niż kobiet (25% wobec 17%), wśród najmłodszych badanych (31%), a także osób wyznających poglądy prawicowe (26% wobec 17% sympatyków lewicy). Spośród grup społeczno-zawodowych wyróżniali się pod tym względem uczniowie i studenci (35%). Z kolei pogląd, wedle którego bronilibyśmy się gorzej, był szczególnie rozpowszechniony w grupie wiekowej 25–34 lata (38%), wśród mieszkańców największych miast (39%), badanych z lepszym wykształceniem (41% osób z wykształceniem wyższym wobec 14% z podstawowym lub gimnazjalnym), posiadających najwyższe dochody *per capita* (50%), rzadziej uczestniczących w praktykach religijnych (36% w ogóle nieuczestniczących wobec 12% uczestniczących w nich kilka razy w tygodniu), a także wyznających poglądy lewicowe (37% wobec 22% zwolenników prawicy) – zob. tabelę aneksową 7.

Warto jeszcze zauważyć, że osoby, które wierzą, że Polacy broniliby się lepiej od Ukraińców, rzadziej deklarują niesienie pomocy ukraińskim uchodźcom (42%), niż te, które uważają, że bronilibyśmy się gorzej (61%) – zob. tabelę 2.

TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, gdyby Polska znalazła się obecnie w podobnej sytuacji co Ukraina, Polacy broniliby się:	Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?	
	Tak	Nie
	w procentach	
lepiej od Ukraińców	42	58
tak samo jak Ukraińcy	54	46
gorzej od Ukraińców	61	39
Trudno powiedzieć	46	54

Choć od wybuchu wojny większość Polaków uważała, że zagraża ona bezpieczeństwu Polski, to przy kolejnych pomiarach poczucie to słabło – obecnie natomiast poziom obaw lekko wzrósł, co może mieć związek z doniesieniami o postępach wojsk rosyjskich w Donbasie. Nadal zdecydowana większość badanych popiera przyjmowanie przez nasz kraj uchodźców z Ukrainy, chociaż czerwcowy wynik wpisuje się w obserwowaną od kwietnia tendencję spadkową. Odsetek Polaków deklarujących, że oni sami lub ich współdomownicy pomagają ukraińskim uchodźcom pozostaje względnie stabilny – obecnie deklaracje takie składa nieco ponad połowa badanych. Do najpopularniejszych form udzielania pomocy wciąż należy przekazywanie uchodźcom rzeczy, takich jak żywność, ubrania czy artykuły higieniczne, a także pieniędzy. Trzech na czterech Polaków popiera ideę ściślejszej współpracy ekonomiczno-politycznej między Polską a Ukrainą po zakończeniu wojny. Jednocześnie wzrósł nieco pesymizm badanych co do jej wyniku – już blisko połowa z nich przewiduje, że Ukraina będzie zmuszona do terytorialnych ustępstw. Opinie na temat tego, czy w podobnej sytuacji Polacy broniliby się lepiej od Ukraińców, są podzielone, choć dominuje przekonanie, że bronilibyśmy się tak samo jak oni.

Opracował

Jonathan Scovil

TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		77	17	6	1047
Płeć	Mężczyźni	78	18	4	494
	Kobiety	76	16	8	553
Wiek	18–24 lata	67	23	10	103
	25–34	73	19	9	177
	35–44	72	22	6	205
	45–54	80	16	4	160
	55–64	82	14	4	172
	65 lat i więcej	84	10	6	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	75	17	8	428
	Miasto do 19 999	80	16	4	138
	20 000 – 99 999	82	14	4	224
	100 000 – 499 999	75	20	4	152
	500 000 i więcej mieszk.	75	19	6	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	71	18	11	164
	Zasadnicze zawodowe	85	12	3	243
	Średnie	77	19	4	374
	Wyższe	75	17	8	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	19	6	131
	Średni personel, technicy	78	22		46
	Pracownicy adm.-biurowi	78	19	3	76
	Pracownicy usług	72	15	13	89
	Robotnicy wykwalifikowani	76	21	3	115
	Robotnicy niewykwalifik.	76	21	4	49
	Rolnicy	86	14		44
	Pracujący na własny rach.	64	31	6	40
	Bezrobotni	67	23	11	18
	Emeryci	85	10	5	263
	Renciści	96	4		43
	Uczniowie i studenci	65	20	15	54
	Gospodynie domowe i inni	66	22	12	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	14	6	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	19	8	134
	sekt. pryw. poza rolnict.	72	23	5	290
	prywatnym gosp. rolnym	82	18		42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	73	22	6	178
	Od 1500 zł do 1999 zł	79	15	6	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	79	19	2	183
	Od 3000 do 3999 zł	73	20	7	99
	4000 zł i więcej	80	14	7	95
	Trudno powiedzieć	71	18	11	146
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	83	11	6	212
	Złe	77	15	7	67
	Średnie	77	16	7	411
Udział w prakt. religijnych	Dobre	77	17	5	570
	Kilka razy w tygodniu	84	7	9	50
	Raz w tygodniu	77	17	6	386
	1–2 razy w miesiącu	78	17	5	128
	Kilka razy w roku	79	17	5	255
	W ogóle nie uczestniczy	73	20	7	201
Poglądy polityczne	Lewica	74	22	4	209
	Centrum	81	16	3	285
	Prawica	84	12	4	347
	Trudno powiedzieć	61	23	16	166

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		82	12	6	1048
Płeć	Mężczyźni	85	11	4	494
	Kobiety	80	12	7	554
Wiek	18–24 lata	83	9	8	103
	25–34	81	15	4	178
	35–44	75	20	5	205
	45–54	78	12	10	160
	55–64	90	5	5	172
	65 lat i więcej	88	7	5	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	78	15	7	428
	Miasto do 19 999	83	12	4	138
	20 000 – 99 999	84	10	7	223
	100 000 – 499 999	86	8	6	152
	500 000 i więcej mieszk.	92	5	3	107
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	78	18	5	164
	Zasadnicze zawodowe	79	13	7	243
	Średnie	82	11	7	374
	Wyższe	89	8	4	268
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	93	3	4	131
	Średni personel, technicy	89	11		46
	Pracownicy adm.-biurowi	82	15	3	77
	Pracownicy usług	75	17	8	89
	Robotnicy wykwalifikowani	70	21	9	115
	Robotnicy niewykwalifik.	63	23	14	49
	Rolnicy	78	18	4	44
	Pracujący na własny rach.	91	9		40
	Bezrobotni	83	13	4	18
	Emeryci	88	6	6	262
	Renciści	91	5	4	43
	Uczniowie i studenci	89	3	8	54
	Gospodynie domowe i inni	72	21	7	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	84	12	4	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	78	14	7	136
	sekt. pryw. poza rolnict.	81	13	6	290
	prywatnym gosp. rolnym	70	26	4	42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	71	25	4	178
	Od 1500 zł do 1999 zł	87	9	4	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	86	9	5	183
	Od 3000 do 3999 zł	91	7	2	99
	4000 zł i więcej	94	2	4	95
	Trudno powiedzieć	79	13	9	146
	Odmowa odpowiedzi	80	10	10	214
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	20	6	67
	Średnie	80	14	7	410
	Dobre	86	9	5	572
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	92	6	2	50
	Raz w tygodniu	83	11	7	388
	1–2 razy w miesiącu	77	15	8	128
	Kilka razy w roku	84	10	6	255
	W ogóle nie uczestniczy	81	15	4	201
Poglądy polityczne	Lewica	85	11	4	209
	Centrum	86	11	3	285
	Prawica	87	9	4	347
	Trudno powiedzieć	69	18	12	165

TABELA 3

		Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		%	%	
Ogółem		52	48	1032
Płeć	Mężczyźni	51	49	488
	Kobiety	54	46	544
Wiek	18–24 lata	54	46	99
	25–34	47	53	175
	35–44	55	45	202
	45–54	52	48	157
	55–64	53	47	170
	65 lat i więcej	53	47	227
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	49	426
	Miasto do 19 999	47	53	136
	20 000 – 99 999	50	50	216
	100 000 – 499 999	58	42	150
	500 000 i więcej mieszk.	64	36	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	37	63	163
	Zasadnicze zawodowe	47	53	237
	Średnie	52	48	368
	Wyższe	67	33	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	27	128
	Średni personel, technicy	58	42	46
	Pracownicy adm.-biurowi	56	44	77
	Pracownicy usług	37	63	89
	Robotnicy wykwalifikowani	47	53	111
	Robotnicy niewykwalifik.	49	51	48
	Rolnicy	46	54	44
	Pracujący na własny rach.	67	33	40
	Bezrobotni	31	69	17
	Emeryci	54	46	260
	Renciści	44	56	43
	Uczniowie i studenci	42	58	52
	Gospodynie domowe i inni	45	55	79
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	64	36	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	54	132
	sekt. pryw. poza rolnict.	55	45	287
	prywatnym gosp. rolnym	48	52	42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	42	58	176
	Od 1500 zł do 1999 zł	52	48	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	49	51	181
	Od 3000 do 3999 zł	64	36	98
	4000 zł i więcej	67	33	92
	Trudno powiedzieć	52	48	144
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	53	47	207
	Złe	35	65	66
	Średnie	44	56	403
Udział w prakt. religijnych	Dobre	60	40	563
	Kilka razy w tygodniu	72	28	50
	Raz w tygodniu	52	48	387
	1–2 razy w miesiącu	53	47	125
	Kilka razy w roku	51	49	251
	W ogóle nie uczestniczy	48	52	197
Poglądy polityczne	Lewica	58	42	209
	Centrum	52	48	285
	Prawica	55	45	344
	Trudno powiedzieć	41	59	161

TABELA 4

		W jaki sposób Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego pomaga uchodźcom z Ukrainy? Proszę wskazać wszystkie formy udzielanej pomocy.				Liczba osób
		Przekazując pieniądze	Przekazując rzeczy, np. żywność, ubrania, artykuły higieniczne	Udostępniając mieszkanie, dom	Pomagając w załatwianiu spraw, np. w urzędzie, w przychodni, szkole	
		%	%	%	%	
Ogółem		57	76	12	11	540
Płeć	Mężczyźni	54	71	15	12	248
	Kobiety	59	80	9	10	292
Wiek	18–24 lata	34	75	15	12	53
	25–34	59	84	10	9	82
	35–44	57	88	9	12	112
	45–54	64	81	18	19	82
	55–64	49	70	15	11	91
	65 lat i więcej	68	62	8	5	120
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	78	8	6	215
	Miasto do 19 999	50	70	14	15	64
	20 000 – 99 999	51	79	12	14	107
	100 000 – 499 999	54	73	11	13	87
	500 000 i więcej mieszk.	70	75	23	16	67
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	55	66	2	2	61
	Zasadnicze zawodowe	46	78	8	7	112
	Średnie	52	78	12	9	190
	Wyższe	70	77	18	19	176
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	67	80	21	23	94
	Średni personel, technicy	56	89	17	30	27
	Pracownicy adm.-biurowi	62	88	6	10	43
	Pracownicy usług	38	92	8	5	33
	Robotnicy wykwalifikowani	51	76	18	5	52
	Robotnicy niewykwalifik.	30	80		12	23
	Rolnicy	45	88	11		20
	Pracujący na własny rach.	60	76	18	13	26
	Bezrobotni	27	88	8	8	5
	Emeryci	69	62	7	3	140
	Renciści	51	69		5	19
	Uczniowie i studenci	40	79	21	14	22
	Gospodynie domowe i inni	48	75	8	15	36
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	64	77	12	16	80
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	83	20	19	60
	sekt. prywat. poza rolnict.	51	86	15	14	159
	prywatnym gosp. rolnym	49	85	5		20
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	49	83	9	4	75
	Od 1500 zł do 1999 zł	52	78	8	4	69
	Od 2000 zł do 2999 zł	56	76	12	15	88
	Od 3000 do 3999 zł	70	80	11	11	62
	4000 zł i więcej	69	76	28	26	62
	Trudno powiedzieć	49	71	7	10	75
	Odmowa odpowiedzi	59	72	11	10	109
Ocena własnych war. mater.	Złe	26	94	17	12	23
	Średnie	56	76	11	10	178
	Dobre	60	75	12	11	338
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	59	10	6	36
	Raz w tygodniu	59	77	9	8	201
	1–2 razy w miesiącu	51	70	11	10	66
	Kilka razy w roku	54	81	8	10	129
	W ogóle nie uczestniczy	54	78	23	21	95
Poglądy polityczne	Lewica	60	79	20	19	121
	Centrum	55	76	7	11	149
	Prawica	62	71	12	7	190
	Trudno powiedzieć	42	83	5	5	66

TABELA 4 cd.

		W jaki sposób Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego pomaga uchodźcom z Ukrainy? Proszę wskazać wszystkie formy udzielanej pomocy.					Liczba osób
		Przygotowując posiłki	Pracując w charakterze wolontariusza w punkcie recepcyjnym, pobytowym dla uchodźców	Organizując zbiórki lub inne akcje pomocowe	Przewożąc ludzi z granicy	W inny sposób	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		6	7	12	3	5	540
Płeć	Mężczyźni	7	4	11	4	5	248
	Kobiety	6	9	13	3	5	292
Wiek	18–24 lata	9	6	16	7	10	53
	25–34	11	10	14	5	3	82
	35–44	8	9	16	1	6	112
	45–54	8	11	14	9	5	82
	55–64	3	1	5	1	4	91
	65 lat i więcej	3	4	8	2	4	120
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	3	6	1	2	215
	Miasto do 19 999	6	8	6	3	4	64
	20 000 – 99 999	3	8	13	5	7	107
	100 000 – 499 999	8	8	22	4	6	87
	500 000 i więcej mieszk.	19	13	19	8	9	67
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	4	6	2	5	61
	Zasadnicze zawodowe	4	3	5	1	3	112
	Średnie	5	6	11	4	5	190
	Wyższe	11	10	19	5	6	176
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	9	26	9	6	94
	Średni personel, technicy		12	14	7	5	27
	Pracownicy adm.-biurowi	11	7	10		4	43
	Pracownicy usług	5	11	15		7	33
	Robotnicy wykwalifikowani	2	6	8	2		52
	Robotnicy niewykwalifik.	7	15	5	6		23
	Rolnicy	4					20
	Pracujący na własny rach.	4	10	17	11	11	26
	Bezrobotni	8	8	31	12	11	5
	Emeryci	3	4	6	2	2	140
	Renciści			10		7	19
	Uczniowie i studenci	14		4		14	22
	Gospodynie domowe i inni	12	11	11		13	36
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	8	14	3	2	80
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	10	28	3	6	60
	sekt. prywat. poza rolnict.	7	9	11	7	6	159
	prywatnym gosp. rolnym	4					20
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	7	3	11	1	1	75
	Od 1500 zł do 1999 zł	1	11	12	1	3	69
	Od 2000 zł do 2999 zł	5	7	13	5	4	88
	Od 3000 do 3999 zł	7	11	12	10	6	62
	4000 zł i więcej	13	7	14	4	7	62
	Trudno powiedzieć	6	4	14	3	12	75
	Odmowa odpowiedzi	7	6	8	2	3	109
Ocena własnych war. mater.	Złe	12		9	8	4	23
	Średnie	5	10	14	5	3	178
	Dobre	7	5	11	2	6	338
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	4		2	5	36
	Raz w tygodniu	8	5	9	1	2	201
	1–2 razy w miesiącu		2	10	4	8	66
	Kilka razy w roku	4	9	14	4	6	129
	W ogóle nie uczestniczy	11	13	21	8	6	95
Poglądy polityczne	Lewica	6	10	13	10	5	121
	Centrum	5	9	13	2	3	149
	Prawica	7	3	11	2	5	190
	Trudno powiedzieć	7	6	7		9	66

TABELA 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna po wojnie nawiązać ściślejszą współpracę polityczno-ekonomiczną z Ukrainą, niż to miało miejsce przed wojną?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		74	14	12	1045
Płeć	Mężczyźni	79	12	9	494
	Kobiety	69	16	15	552
Wiek	18–24 lata	73	13	14	102
	25–34	62	27	11	177
	35–44	71	16	13	205
	45–54	76	12	12	160
	55–64	79	10	11	171
	65 lat i więcej	80	7	13	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	14	13	427
	Miasto do 19 999	73	13	14	138
	20 000 – 99 999	76	15	10	224
	100 000 – 499 999	76	15	9	151
	500 000 i więcej mieszk.	72	13	14	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	71	9	20	164
	Zasadnicze zawodowe	76	14	10	242
	Średnie	73	15	12	373
	Wyższe	75	15	10	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	15	8	131
	Średni personel, technicy	69	26	5	46
	Pracownicy adm.-biurowi	68	17	15	76
	Pracownicy usług	66	18	16	89
	Robotnicy wykwalifikowani	74	14	12	114
	Robotnicy niewykwalifik.	65	19	17	49
	Rolnicy	75	13	12	44
	Pracujący na własny rach.	87	12	1	40
	Bezrobotni	52	37	12	18
	Emeryci	80	7	13	263
	Renciści	77	6	17	43
	Uczniowie i studenci	73	10	17	53
	Gospodynie domowe i inni	69	20	11	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	19	10	126
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	72	19	9	134
	sekt. prywat. poza rolnict.	73	12	15	290
	prywatnym gosp. rolnym	75	17	9	42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	73	14	13	178
	Od 1500 zł do 1999 zł	79	10	10	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	84	12	4	183
	Od 3000 do 3999 zł	81	9	10	99
	4000 zł i więcej	85	11	5	95
	Trudno powiedzieć	63	15	22	146
	Odmowa odpowiedzi	61	22	17	211
Ocena własnych war. mater.	Złe	62	21	17	67
	Średnie	72	15	13	409
	Dobre	76	13	11	569
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	11	17	50
	Raz w tygodniu	76	14	10	386
	1–2 razy w miesiącu	73	11	16	128
	Kilka razy w roku	78	13	9	255
	W ogóle nie uczestniczy	67	20	14	200
Poglądy polityczne	Lewica	76	14	10	209
	Centrum	79	12	9	285
	Prawica	83	12	6	347
	Trudno powiedzieć	53	20	26	166

TABELA 6

		Jak Pan(i) sądzi, jak zakończy się wojna?					Liczba osób
		Rosja podporządkuje sobie całą Ukrainę	Ukraina będzie musiała zrezygnować z części swojego terytorium	Rosja wycofa się z zaatakowanych terytoriów Ukrainy	Rosja wycofa się także z terytoriów Ukrainy zajętych w 2014 roku	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		3	44	20	8	26	1045
Płeć	Mężczyźni	2	46	21	9	21	494
	Kobiety	3	41	19	6	30	552
Wiek	18–24 lata	2	52	22	3	21	102
	25–34	3	49	20	12	17	177
	35–44	4	49	17	7	23	205
	45–54	1	49	19	5	26	159
	55–64	3	40	22	6	29	172
	65 lat i więcej	2	30	22	11	35	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	40	18	8	30	428
	Miasto do 19 999	1	46	15	10	29	138
	20 000 – 99 999	3	46	21	7	23	224
	100 000 – 499 999	2	46	24	6	22	151
	500 000 i więcej mieszk.	3	46	26	8	17	105
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	4	29	25	7	35	164
	Zasadnicze zawodowe	4	31	23	9	33	243
	Średnie	2	47	19	10	22	372
	Wyższe	1	59	16	5	19	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		57	22	4	16	131
	Średni personel, technicy		61	20	9	10	46
	Pracownicy adm.-biurowi	4	59	11	7	19	76
	Pracownicy usług	5	46	16	10	23	89
	Robotnicy wykwalifikowani	3	45	22	8	22	115
	Robotnicy niewykwalifik.	13	34	11	9	32	49
	Rolnicy	3	43	14	6	33	44
	Pracujący na własny rach.		42	21	12	25	39
	Bezrobotni	4	51	24	10	12	18
	Emeryci	2	32	22	9	35	263
	Renciści		16	38	9	36	43
	Uczniowie i studenci		54	23		23	53
	Gospodynie domowe i inni	3	42	20	8	27	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		52	14	7	26	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	49	23	3	19	134
	sekt. prywat. poza rolnict.	3	49	19	8	20	289
	prywatnym gosp. rolnym	3	36	15	16	30	42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	4	32	24	11	29	178
	Od 1500 zł do 1999 zł	4	44	21	8	24	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	1	50	24	9	17	183
	Od 3000 do 3999 zł	3	45	17	14	21	99
	4000 zł i więcej		52	24	3	22	95
	Trudno powiedzieć	3	41	18	3	34	145
	Odmowa odpowiedzi	3	45	15	7	31	211
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	41	11	16	29	67
	Średnie	3	41	18	7	31	409
	Dobre	2	46	23	8	22	569
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4	37	18	10	31	49
	Raz w tygodniu	3	40	21	8	28	386
	1–2 razy w miesiącu	3	37	20	7	34	128
	Kilka razy w roku	2	53	20	6	18	255
	W ogóle nie uczestniczy	3	45	19	9	24	200
Poglądy polityczne	Lewica	3	51	21	8	17	209
	Centrum	2	49	22	8	20	285
	Prawica	1	42	22	10	25	347
	Trudno powiedzieć	5	30	16	4	44	166

TABELA 7

		Czy, Pana(i) zdaniem, gdyby Polska znalazła się obecnie w podobnej sytuacji co Ukraina, Polacy broniliby się:				Liczba osób
		lepiej od Ukraińców	tak samo jak Ukraińcy	gorzej od Ukraińców	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		21	40	27	12	1047
Płeć	Mężczyźni	25	41	24	10	494
	Kobiety	17	39	29	15	553
Wiek	18–24 lata	31	40	22	6	103
	25–34	16	36	38	9	177
	35–44	20	34	33	13	205
	45–54	21	46	23	10	160
	55–64	18	43	25	14	172
	65 lat i więcej	24	41	18	17	230
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	44	23	13	428
	Miasto do 19 999	20	34	27	18	138
	20 000 – 99 999	28	36	25	11	224
	100 000 – 499 999	21	38	30	11	152
	500 000 i więcej mieszk.	14	41	39	6	106
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	43	14	19	164
	Zasadnicze zawodowe	24	46	19	11	243
	Średnie	24	39	27	10	374
	Wyższe	13	34	41	12	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	31	40	15	131
	Średni personel, technicy	21	47	24	9	46
	Pracownicy adm.-biurowi	19	45	30	5	76
	Pracownicy usług	25	35	30	10	89
	Robotnicy wykwalifikowani	19	38	31	12	115
	Robotnicy niewykwalifik.	25	47	18	10	49
	Rolnicy	9	60	23	8	44
	Pracujący na własny rach.	16	43	39	2	40
	Bezrobotni	32	40	24	4	18
	Emeryci	23	43	19	15	263
	Renciści	24	35	7	33	43
	Uczniowie i studenci	35	32	24	9	54
	Gospodynie domowe i inni	22	32	32	13	81
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	43	26	14	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	33	27	11	134
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	38	36	9	290
	prywatnym gosp. rolnym	10	61	27	2	42
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	27	40	20	13	178
	Od 1500 zł do 1999 zł	18	51	19	12	134
	Od 2000 zł do 2999 zł	21	44	28	7	183
	Od 3000 zł do 3999 zł	18	45	30	7	99
	4000 zł i więcej	15	27	50	8	95
	Trudno powiedzieć	21	43	20	16	146
	Odmowa odpowiedzi	23	30	28	19	212
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	44	31	12	67
	Średnie	25	38	22	14	411
	Dobre	19	41	29	11	570
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	25	41	12	22	50
	Raz w tygodniu	24	43	23	11	386
	1–2 razy w miesiącu	19	40	27	13	128
	Kilka razy w roku	22	39	28	11	255
	W ogóle nie uczestniczy	17	35	36	12	201
Poglądy polityczne	Lewica	17	39	37	7	209
	Centrum	21	45	26	8	285
	Prawica	26	40	22	11	347
	Trudno powiedzieć	18	35	23	24	166